

KOMPOSTOINTI EI OLE NYKYAJAN KEKSINTÖ!

AASIASSA PEIKOT OVAT TUOTTANEET HYVÄN SADON
" JO YHÄ NELJÄN VUOSITUHANNEN AJAN!

- TIHEÄSTI ASUTUILLA ALUEILLA KOMPOSTOINTIA HARJOITETTIIN SUKUPOLVELTA TOISELLE!
- KOMPOSTOINTI TAPAHTUI MAAKUOPISSA, JOSSE SE PYSYI CÄMPIMÄNÄ, SITÄ PÖYHITTIIN TARVITTAESSA.

IHMISET
OTTIVAT OPPIA
LUONNON
KIERTOKOLVUSTA!

JO ENTISAJA EGYPTILÄISET, KREIKKALAISET JA
ROOMALAISET

- HOITIVAT TUNNOKKISESTI KOMPOSTEJAAN.
- EI OLLUT LANNOITTEITA, VAAN KOMPOSTISTA SAATIIN TARVITTAVAT RAVINTEET

MUÖHEMPINÄ AIKAINA KOROSTUI KOTTELÄIMISTÄ
SAATAVA LANTA. 1700-1800 LUVULLA
JA SEN HYÖDYNTÄMINEN
PUUTARHANHOIDOSSA

MIKSI KOMPOSTOIDA?

- SÄÄSTÄÄ LUONTOA JA YMPÄRISTÖÄ!
- VÄHENTÄÄ TURPEENNOSTON HAITTAVAIKUTUKSIA JA KULUJA. (COSTOMUHTA!)
- JÄTEVUORI VÄHENEÄ
- JOS PUUTARHAJÄTTEITÄ POLTETAAN SYNTYVÄ ILMANSAASTEITA JA SE NOPEUTTAA ILMASTON LÄMPENEMISTÄ
- KAATOPAIKOILLA MAATUVA JÄTE SYNNYTTÄÄ METAANIKASUA, JOKA ON PAHEMPI KUIN HIILIDIOKSIDI.
- MAATA KANNATTAA HOITAA
- HUOTOYÄ MAAPERÄNKE, JA PIKKUOTUKSILLE
- KOMPOSTI TUKEHDUTTAÄ RIKKAKASVEJA
- SUOJAA MAAPERÄÄ TUULILTA JA SATEILTA
- LISÄÄ MAAN ILMAVUOTTA
- TASAA VESITALOUITA (MAA EI KUIVU NIIN NOPEASTI)
- KOMPOSTI ON ARVOKAS TYPEN JA FOSFORIN LÄHDE

YHDESSÄ GRAMMASSA MAATA, VOI OLLA 3 KILOMETRIN VERRAN SIENIRIHMASTOA!

MAA EI OLE ELÖTON SETARUITSEE UUDISTUVAÄ RAVINTOA!

METSÄSSÄ ELÄÄ YHDEN NELJÖMETRIN ALUEELLA ESIM. N. 30 MILJONAA SUKKULAMATOÄ JA 250 ERILAISTA PUNKKILAJIA!

MAATUMISTA TAPAHTUU!

MUONNOSSA

- PUIDEN JA PENSAIDEN LEHDET VARISEVAT
- KUKAT LAKASTUVAT
- MUODOSTUU KARIKKEKERROS
- ELIÖT LAHOTTAVAT MULLAKSI
- KARIKKEEN MUKANA MAAHAN TUKEE HUMUSTA JA RAVINTEITA
- NIIDEN AVULLA KASVIT KASVAVAT JA MAA PYSYVÄ HYVÄSSÄ KUNNOSSA
- PARANEE KOKO AJAN!

MYÖS 500V. VANHOJA TAMMIA EI NÄKYISI, JOS NIIDEN LEHDET EI MAATUISI.

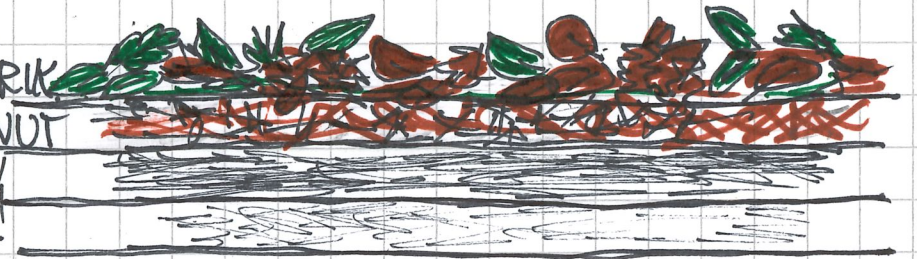
PUUTARHASSA EI!

- OSA ELOPERÄISESTÄ AINEKSESTÄ KULKEUTUU MUUALLE.
- + JUUREKSET, MARJAT, HEDELMÄT KORJATAAN POIS
- + NURMIKKO NIITETÄÄN
- + LEHDET HARAVOIDAAN POIS
- + MAA KÖYHTYVÄ, KOVETTUU ELIÖTOIMINTA HEIKKENEE RAVINTEISTA TUKEE PUUTE
- + MAASTA TUKEE VAIKEASTI VILJELTÄVÄ

KASVIEN HYVINVOINTI PERUSTUU

- HUMUKSEEN EI MULLASAINEKSEEN!

LEHDET JA KARIK
OSITTAIN MAATUNUT
METSÄ MAA ON
MAATUNUTTA!

- KOMPOSTIA LISÄÄMÄLLÄ MAA TUKEE HELPOMMIN MUOKATTAVAKSI
- ILMAVAKSI, MIKÄ PARANTAA JUURISTON KUUNTOA.
- HIEKKAPITOISILLA MAILLA EDISTÄÄ VEDEN JA RAVINTEIDEN VARASTOITUMISTA.

KOMPOSTIN PERUSTARPEET

HAJOTTAJAELIÖILLÄ ON KOMPOSTIN SUHTEEN OMAT VAATIMUKSET

HAPPI

• PIENEHÖT TARVITSEVAT "HAPPEA HENGITYKSEENSA"

• KOMPOSTIN TUKEE PYSYÄ KUOHKEANA

• TIIVITTEN JÄTTEIDEN SEKAAN AINA KARKEAMPAA AINESTA

• SEKOITTAamalla KOMPOSTIA

• HAPPI KOPPUU LIIAN MÄRÄSSÄ

HYVÄ
KOMPOSTI
EI SYNNY
VAHINGOSSA!

KOSTEUS

• HUONOSTI TOIMIVA KOMPOSTI ON USEIMMITEN LIIAN KUIVA

• NIUKKA KASTELU, TAI LIIAN HARVA RAKENNE

• TESTI: PURISTA KOMPOSTIA NYRKKISSA PITÄÄ IRROTA MUUTAMA PISARA VETTÄ

• JOS VESI VAAHU, LIIAN MÄRKÄ

PUUTARHA-
JA TALOUS-
JÄTTEET
TÄYDENTÄ-
VÄT TOISIAAN!

LÄMPÖ

• PIENEHÖT TUOTTAVAT LÄMPÖÄ!

• SUOMEN OLOSUHTEET VAIKEUTTAVAT LÄMMÖN PYSYMISTÄ.

• LÄMPÖ HAIHTUU - KOMPOSTITUMINEN HIDASTUU!

• PIENET KOMPOSTORIT TARVITSEVAT YHTEEN ULKOPUOLISEN LÄMPÖERISTEEN

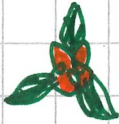
• NYRKKISÄÄNTÖ

MITÄ PIENEMPI KOMPOSTI, SITÄ PAKSUMPI ERISTE! (5cm)

KOMPOSTIN RAVINNETÄYDENNYS

TALOUSJÄTEKOMPOSTI EI VÄLTTÄMÄTTÄ
TARVIKSE LISÄ RAVINTEITA

PUUTARHAJÄTTEESSÄ ON USEIN NIUKASTI
TYPPEÄ!

KOMPOSTIHERÄTE

OVAT BAKTEERIVILJELMIÄ,
JOTKA JOUDUTTAVAT HAJOAMISTA.

KALKKIVALMISTE JA LEVÄUUTTEET

- YKSIPOULISENNE JA HAPPAALLE
JÄTTEENNE (HAVUNNEULASET,
PUUNKUORI
KAHVINPÖRÖT
TAMMEN LEHDET)

- HARVOIN YKSIKÖN KOMPOSTOIDAAN

• TEHTÄVÄ ERITTÄIN VAROVASTI

- LIKA KAKKI SAA
KOMPOSTIN HAISEMAA

- TUHKA TURVALLISEMPI

SAA LISÄ- JA HIVENAINEITA

- KÄYTETTÄVÄ SÄÄSTEENÄÄSTI

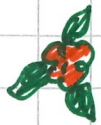
VERI-KIVI- JA LUUJAUHO

- SAA RUNSAASTI TYPPEÄ!
- JOS KOMPOSTOITUMINEN
ON ERITTÄIN HIDASTA,
NIIN TYPPEÄ VOI LISÄTÄ.
TYPPI
- HUONONA PUOLENA VOI
HÄVITÄ KOSTEUDEN MUKANA

KARJALANTA

- OLKIPITOINEN KARJALANTA
ON MAINIO KOMPOSTIN
AINES.
- KUTTERIPURU TAI TURPEEN
JA KARJALANNAN SEOS
EI OLE YHTÄ HYVÄÄ.
- PAAKKUNTUU HELPOSTI
- HAJOAA HUONOMMIN

VIRTSA

- IHMISTEN JA ELÄINTEN VIRTSA
 - ON HYVÄÄ
 - HUOKEAA
 - HELPPOKÄYTTÖISTÄ
 - ↓ ERITTÄIN TYPKÄSTÄ
- KOMPOSTI KASTELEMISEKSI
- VIRTSA LAIMENNETAAN KYMMENKERTAISELLA VESIMÄÄRÄLLÄ
- HAJUHAITTOJEN EHKÄISYKSI VOI LISÄTÄ KOMPOSTIIN MULTAA KATTEEKSI

KOMPOSTIMULTA

- HYVIN MAATUNUT JA MUHINUT KOMPOSTIMULTA ON
 - RAKENNE OIVALLINEN
 - RAVINTEIKASTA
 - RUNSAASTI MIKROBEJA
 - ODOTTAA TILAISUUTTA PÄÄSTÄ HAJOTTAMAAN UUTTA JÄTETTÄ.
- TYPENSAANNIN VOITTY-
DYTTÄÄ MAINIOSTI
NOKKOSVEDELLÄ

KEINOLANNOITTEET

- TEHDASVALMISTEISET APULANNAT EIVÄT SOVI LUONNONMUKAISEEN VIIVELYKSI.
- KALKKISALPIETARIA ON SUPTÄ KARTTAA, SILLÄ NITRAATTITUPPI EI SOVELLU KOMPOSTIN MIKROBIEN KÄYTTÖÖN.

SEOSAINEET

SEOSAINE

- PITÄÄ KOMPOSTIN KUOHKEANA
- SITOO HAJUJA
- " JA KLIMÄÄRÄISTÄ KOSTEUTTA
- TÄRKEÄÄ JA VÄLTÄMÄTÖNTÄ TALOUSJÄTTEEN KOMPOSTOINNISSA
- MYÖS TIIVISTYVIEN PUUTARHAJÄTTEIDEN, RUOHOLEIKKUJÄTTEIDEN JA LEHTIEN SEKAAN, ON HYVÄ LAITTA KARKEAMPAA AINESTA.

KUORIKE

- PITÄÄ KOMPOSTIN KUOHKEANA JA ILMAVANA
- SOPII MYÖS "HUSSIKUIVIKE" JOSSA ON MUKANA MYÖS TURVETTA

TURVE

- SITOO HAJUT JA KOSTEUDEN
- HAPAN TURVE IE AMMONIAKIN HAJUN
- TURVE TUHISI OIKKA MAHDOLLSIMMAN KARKEA JA KALKITSEMATONTA.

OKSASILPPU

- YHDESSÄ TURPEEN KANSSA ON HYVÄ YHDISTELMÄ

VANHA KOMPOSTI

- KÄY SEOSAINEEKSI JOS SIINÄ ON JÄLJENÄ KARKEAA HAJOMATONTA AINESTA!

PAPERIHYLSEY
MUNA KENNOT
SILPOTTUNA!

SANOMALEHTI SILPPU

- HYVÄ "ENSIAPU" SITOO NESTETTÄ HYVIN
- MAATUU NOPEASTI

PEREYNOJEN VARRET
PUUN LEHDEI
HARAVOINTIJÄTE
• KUIVATTANEENA!

KOMPOSTIN TYPPIPITOISET AINEKSET

KOMPOSTOITAVA AINES

- KIVELKISTEN HEDESMIEN
TÄHTEET →
- PUIDEN JA PENSAIDEN LEHDET →
- NOKKOSET →
- OLKISILPPU →
- PERUNAN NAATIT →
- KEITTIÖ JÄTE →
- RUOHOSILPPU →
- SAHANPURU, LASTUT, PAPERI →
- KARJANLANTA, ELÄINTIEN JÄTÖKSET →

JA TYPEN KULUTTAJAT

VAIKUTUS KOMPOSTISSA

- TYPPIPITOISTA, KUIVAA
- TYPENKULUTTAJA, MÄRKÄÄ
- TYPPIPITOISTA, MÄRKÄÄ
- TYPEN KULUTTAJA, KUIVAA
- EI JUURI VAIKUTUSTA
- TYPPIPITOISTA, KOSTEAA
- TYPPIPITOISTA, KOSTEAA
- TYPEN KULUTTAJA, KUIVAA
ILMAVAA
- TYPPIPITOISTA, KOSTEAA

MULTATEHTAAN HYÖTYOMIOIA

🍄 KUUTION KOKOISESSA PUUTARHA-JÄTEKOMPOSTISSA ELÄÄ VALTAVA JOUKKO OTUKSIA

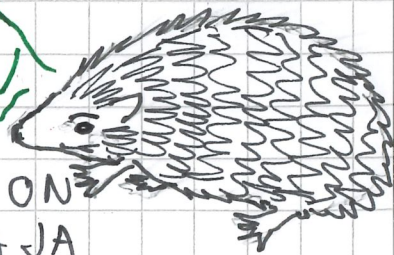
- HYÖNTTEISIÄ
 - HÄMÄHÄKKIELÄIMIA
 - SIIRROJA
 - NEMADOTEJA
 - HYPPYHÄNTÄISIÄ
- MILJONIA BAKTEEREJA
 - SIENIÄ

KOMPOSTI ON
ENERGIAPYRAMIDI

ERI TASOILLA OLESKELEVAT
ELIÖT JATKOJALOSTAVAT
KASVIJÄTETTÄ MUHAKSI
WHTTEISTYÖSSÄ!

SIILI ON
KOMPOSTIN
YSTÄVÄ

- USEIMMAT KASVI-
TAUDIT KUOLEVAT

- LÄMPÖTILA NOUSEE
40-70°

- ELIÖT KÄYTTÄVÄT
JÄTETTÄ ENERGIAN
TUOTANTOON

- HELPOSTI
HAJOAVAT
KASVINOSAT
LOPPUVAT
30-35°

- HAPEN TARVE
KASVAA

- KOMPOSTI
ALKAA JÄÄH-
TYÄ

- HAJDAMINEN
JATKUU

- TUMMA VÄRI

- SOPII KATEVILJ.

- SYYSLANNOI-
TURKSEEN

- LÄMPÖTILA
ON ASETTUNUT

- ELIÖT EI KU-
LUTA HAPPEA

- METSÄPOHJAI-
NEN LEMU

- MULTA ON
VALMISTA

- MULTA ON
MUSTAA JA
MUHEVAA

- ENSIWOKKAISTA

- RAVINTEIKKUUS
VÄHENTYNYT

- HUMUSPITOISUUS
SUURI

- ERINOMAISTA
MAANPARANNUS-
AINETTA

- KOHENTAA
VILJELYMAAN
RAKENNETTA!

ESIKOMPOSTOI-
TUMINEN

- SIENIÄ
- BAKTEEREJA
- LTIÖITÄ

PÄÄKOMPOS-
TOITUMINEN

- SIIRAT
- ÄNKYRIMADOT
- TOUKAT
- LIE ROT

JÄLKI-KOM-
POSTOITU-
MINEN

- HYPPIHÄN-
TALSET
- LAAKAMADOT

HUHMINEINEN

- MAAKUITAJA
- LYYTTSIIPISET
- SATAJALKAI-
SET

VALMISKOMPOSTI
MULTA

- KASTEMADOT
- TUHATJALKAISET